

Brat Frančišek

Pot rasti – od starega
do novega človeka

I. Pot rasti – Srečanje z Gospodom in odpoved svetu

Udušene sanje se spet prebudijo

Bil je samo ranjen, z njim še ni bilo konec. Spreobrnjenje je takšno. Nihče se ne spreobrne popolnoma in za zmeraj. Ranjen ali malo bolj ranjen nas naš »stari človek« spremlja do groba, tako kot lahko ranjena kača kadar koli spet dvigne glavo v grozečem gibu.

Meseci so tekli in Frančiškovo zdravje se je čisto popravilo. Ogenj slepila je spet dvignil njegovo ognjevito glavo. Mladostno navdušenje mu je dalo zagona in naš mladi »norec« se je pognal v vrtimec praznikov in zabav. Ni mogel živeti brez svojih prijateljev. Letopisci pripovedujejo, da je pogosto v vsej naglici zapustil domačo mizo, pustil starše same in se pridružil prijateljem.

Od leta 1198 je bila vsa Italija čedalje bolj v stanju pripravljenosti zaradi zaostrenih odnosov med papežem in cesarjem. Tokrat je bil epicenter nesporazuma kraljestvo Sicilije. Iz kompleksnih vzrokov se je spor razširil in dobil vesoljne razsežnosti.

Papež Inocenc III. je postavil na čelo papeških čet kapitana Gaultiera de Brienna, ki je takoj začel dokazovati, da dela orožje njemu v prid. Normanski poveljnik je spremenil bitke v zmagoslavje, tako da so papeške zastave šle od zmage do zmage. Gaultierovo ime je v Italiji zbuvalo navdušenje. Njegovi dosežki, o katerih so peli ljudski trubadurji, so šli od ust do ust.

Vojna je dobila značaj križarske vojne. V vseh italijanskih mestih so se vpisovali vitezi in vojaki in se odpravljali na bojna polja v Puglii na jugu Italije, kjer so se pridruževali vojski, ki se je bojevala pod zastavo normanskega poveljnika.

Sveti plamen je zajel tudi Assisi. Plemič po imenu Gentile je prevzel pobudo in pripravil majhno vojaško odpravo, v kateri je bil cvet asiške mladine. Plemenitost stvari in možnost, da postaneš vitez, sta prevzeli Frančiška in med ugaslim pepelom so se prebude viteške sanje. Pri petindvajsetih letih se je Frančišek pridružil odpravi. V nekaj tednih je bila njegova vojna oprava pripravljena. Končno je prišel dan odhoda.

Dan svobode

Frančišek se je poslovil od staršev. Tistega jutra je mestece vročično vrvelo in zdelo se je, da je v njem živahno kakor v panju.

Objemi, poljubi, solze, jemanje slovesa. Sredi vsesplošne ganjenosti in mahanja z robci se je premikala mala in sijajna vojaška odprava in šla skozi vzhodna vrata v smeri proti Folignu, potem pa se je odpravila po Flaminijski cesti, ki naj bi jih prek Rima pripeljala na jug. Proti večeru je odprava prispela v Spoleto, mesto, ki zapira prečudovito spoletsko dolino. Toda piše, da se je v Spoletu vse končalo in da se je v Spoletu vse začelo.

Frančišek je zaspal med viteško opravo: prešit usnjen jopič, tesno oprijemajoče se hlače, šlem, meč, kopje, grbovni ščit in široka tunika. Ves ta sijaj je obdajala zlata luč njegovih sanj po veličini.

Vsi letopisci pripovedujejo, da je tisto noč Frančišek v sanjah poslušal glas, ki ga je spraševal:

- Frančišek, kam greš?
  - V Puglio, da se bom bojeval za papeža.
  - Povej mi: kdo te lahko bolje nagradi, gospodar ali služabnik?
  - Seveda gospodar.
  - Zakaj torej slediš služabniku in ne gospodarju?
  - Kaj moram storiti, Gospod?
  - Vrni se domov in vse ti bo jasno.
- Naslednje jutro se je Frančišek vrnil domov.

Koliko srečanj z Gospodom je že za nami, pa se kot Frančišek spet vračamo na stare tire. Stari človek noče umreti, novemu se ne da zaživet. Razmišljaj o dveh gospodih, dveh svetovih, dveh ljudeh – starem in novem človeku v tebi.

II. Gospod me je pripeljal med uboge

Notranjost, polna sočutja

Frančišek se umika v samoto ... Če sledimo pripovedovalcem, vidimo, da se tukaj začenja preobrazba, zaradi katere se zdi sin gospe Pike obdan z vedrino, z nenavadnim veseljem. Skupaj s tem so tolažbe od Boga v njem prebujale nenavadno dovtetnost za vse trpeče. Toda to je bilo več kot občutljivost: v njem se je rodila nekakšna nežnost ali naklonjenost ali privlačnost (vse skupaj) do ubovega, nepomembnega ali pohabljenega. Z drugimi besedami, v nekaj mesecih vztrajnega osebnega oblikovanja je Gospod popeljal Frančiška iz njega samega in ga je čedalje bolj usmerjal v svet pozabljenih. Predvsem so mu bili najljubši razcapanci. Pol leta pozneje je - ne da bi zapustil prve - že namenjal svojo prednostno naklonjenost gobavcem.

Name naredi velik vtis, kako pogosto in vedro danes trdijo, da je Frančišek prišel do Boga prek človeka, prek ubogih. Danes so takšne trditve v modi. Vendar ni prav nič bolj v nasprotju z zgodovinskim procesom njegovega življenja in s samimi Frančiškovi besedami.

Če resno analiziramo besedila vseh življenjepiscev, ki so bili njegovi sodobniki, in jih z vseobsegajočim pogledom primerjamo med seboj, postane očitno, da se je izjemna Frančiškova občutljivost za uboge porodila iz razvoja njegovega osebnega odnosa z Gospodom, čeprav je bilo v njegovi naravi prirojeno nagnjenje do plemenitih stvari. V zadnjih dneh svojega življenja, ko se je v svoji oporoki hvaležno spominjal dni svojega spreobrnjenja, je zgoščeno zapisal: »Gospod me je pripeljal med gobavce in do njih sem bil sočuten.« Tako je torej najprej našel

Gospoda, potem pa ga je Gospod za roko pripeljal med gobavce, in ne obratno. To je očitno. Človeka v vsem vodi načelo ugodja: kakršnega koli ugodja. Nihče ne gre med uboge in med gobavce, ker mu je to všeč, tudi ne zato, da bi se odzval idealom, in še najmanj bi to storil sin gospe Pike, ki je, kot bomo videli, do njih občutil še prav poseben odpor. Da bi človek stopil med neprijetne in popačene stvari, ne potrebuje samo zelo vzvišenih nagibov, ampak mora tudi biti zaljubljen v nekoga, ki more vse, kar je neprijetnega, spremeniti v prijetno. Po nagnjenju in iz ugodja ljubi človek samo samega sebe in vedno išče stvari, ki zbujaajo ugodje. To je normalno.

Legenda treh tovarišev pravi: »Vedno je pomagal tistim, ki so bili v potrebi, toda od tistega trenutka je trdno sklenil, da ne bo nikoli zavrnil miloščine ubožcu, ki bi ga prosil zanjo, in še več, da bo spontano in velikodušno obdaroval uboge. Ko ga je kak ubožec prosil za miloščino, mu je Frančišek, če ni bil doma, pomagal z denarjem. Če ga ni imel, mu je podaril plašč ali pas, samo da ga ne bi pustil praznih rok.« Dejansko je bil sin gospe Pike vedno nesebičen in velikodušen. To so dobro vedeli ti sproščeni mladci, ki so se zelo pogosto zabavali na račun polnih žepov sina trgovca s platnom. Toda zdaj je bilo drugače. Nihče ni vedel, od kod, toda v Frančišku so se združila vsa občutja sočutja. V vsako dejanje miloščine je vložil vso svojo nežnost. Ko je izročil kovanec, bi rad dal tudi svoje srce in poljub.

To je bil Jezus. Sam Jezus se je vrnil na svet in je oblačil te uboge. V stebrišču San Ruffino je našel Jezusa z iztegnjeno roko pod lokom. Na samotni poti ga je Jezus pocukal za rokav. Jezus je bil tisti, ki je spal pod mostom, ki se je stegoval čez reko, in od mraza šklepetal z zobmi. Iz skrivnostnih prepadov vsakega ubožca se mu je spet pokazal Jezus, ki je iztegoval roko in moledoval za malo ljubeče naklonjenosti. Da, ubogi so imeli prazen trebuh, toda kar je bilo še huje, pri srcu jih je mrazilo in so iskali toplino. Zato je asiški miloščinar stopil do vsakega od

njih, učil se je njihovih imen, da bi jih lahko nagovoril po imenu, prosil jih je, naj mu povedo kaj o svojem življenju, spodbujal jih je, da so spregovorili o svojem upanju, in zanimal se je za njihovo zdravje. Ti klateži, vajeni brezbržnosti velikih in malih, so bili zelo začudeni in niso mogli razumeti, kako bi se mogel sin velikega trgovca osebno zanimati za ponižano življenje vsakega od njih. Čutili so, da jim je blizu. V njegovih očeh in v njegovih kretnjah so razbirali skrivni utrip nežnosti, nečesa, česar ni bilo mogoče izraziti z besedami. Bilo je, kakor da bi prišel angel z Božjim srcem.

...

Šel je ven, med cipresami in kostanji je stopal proti gozdu ali jami. Našel je prvega berača in mu je dal denar, ki ga je imel v žepu. Ko je stopal naprej po poti, je v drugem kotu našel drugega klateža in mu podaril kapo ali pas. Veliko ur je preživel v temačni votlini, ki jo je razsvetljevala samo luč njegovega notranjega ognja. Z Bogom je govoril, kakor govori prijatelj s prijateljem. Iz te votline je prihajal razplamtel kakor žerjavica, žarel je od veselja, in potem se je odpravil nazaj domov.

Če je na poti domov naletel na tretjega ubožca, se je znalo zgoditi nekaj nenavadnega. Ker je že vse razdal, je v zvestobi pogodbi, ki jo je sklenil s sabo, da bo iz ljubezni do Boga vedno kaj dal človeku, ki bi ga za to prosil, prijel tega ubožca za roko in ga popeljal v kakšno skrivališče, kjer se je lahko slekel. Ko je torej slekel srajco, je berača z neskončno milino prosil, naj jo iz ljubezni do Boga sprejme.

Več kot enkrat se je Frančišek vrnil domov na pol gol. Gospa Pika, mati, se je delala, da ne vidi ničesar. Pravzaprav so ji bila ta sveta čudaštva všeč, ker je videla, da se izpolnjujejo njeni uvidi o visoki in skrivnostni usodi tega njenega sina.

Ljubezen je v tem, da v ubogem vidimo brata. To je božji dar, a temu daru se moraš odpreti. Kolikokrat vidiš v najbolj ubogih resnično brata, ali se ti bližnji smili, ker je tako drugače ubog od tebe? Srečanje z Bogom nas naredi med seboj resnične brate in sestre. Si srečal z Njim, ki te vodi med uboge?

III. Odpoved staršem, nova odločitev za Gospoda

Kakor drevesa pozimi

To je bil trenutek, poln lepote in presežnosti. Malo prizorov v zgodovini duha je imelo obris in podobo, izvirnost in pomen, ki bi spominjali na prizor tistega zimskega jutra. Ves Assisi je bil navzoč na trgu Svete Marije Velike. Mnogi so tja prišli iz preproste radovednosti, drugi pa, ker so hoteli videti, kako bo nesimpatični trgovec osmešen. V malem mestu je vrvelo. Ljudje, ki so se do takrat posmehovali Frančišku, so potem jokali od ganjenosti. V nekem smislu je Assisi od tistega dne postal sveto mesto.

Ob določeni uri se je trg napolnil z ljudmi. Sredi trga sta se bleščala slovesni prestol in grb škofa. Skoraj hkrati so prišli škof Gvido, Peter Bernardone in Frančišek. Gvido je bil nasmejan; Peter je bil napet, Frančišek miren. Kronisti pravijo, da je škof sprejel Frančiška z veliko naklonjenostjo. Ta škof je bil izbrana priča frančiškove epopeje. Mogel je biti tudi priča Frančiškove smrti in kanonizacije.

Prelat je v svoji funkciji sodnika najprej namenil besedo obtožencu in mu rekel:

- Sin moj, velika skrb, ki ni brez grenkobe, je preplavila srce tvojega očeta. Ogorčen je nad tabo, ker si brez pridržkov zapravil veliko njegovega premoženja. Ker se želiš posvetiti Božji službi, bi bilo zelo primerno, da je, preden to storiš, vse spet urejeno. Svojemu očetu bi moral vrniti, kar mu upravičeno pripada.

Peter Bernardone je gledal v tla. Bistre Frančiškove oči so bile uprte v prelatovo obličje in pozornost množice se ni niti za trenutek oddaljila od obeh protagonistov.

Prelat je bil še vedno obrnjen k Frančišku in je nadaljeval:

- Ne veš, ali je bil ta denar zaslužen pošteno ali se je kopičil ob znoju slabotnih. V tem primeru ni pravično, da bi bile naše cerkvice v samoti zgrajene za ceno ponižane krvi. Sin moj, vrni svojemu očetu, kar je od tvojega očeta. Tako se bo njegova jeza pomirila in videl boš, da bo na njegovih očeh spet vzcvetel mir. Ti pa predaj svojo zaskrbljenost v Gospodove roke. Svoje oči upri v Božje oči. Nasičuj se z nesmrtno vodo; svoje srce mazili z oljem srčnosti. Odženi strah, ne boj se in videl boš, da boš vsako jutro blizu vsake porušene cerkvice v samoti našel kup opek in kamnov. To bo Božje delo. Frančišek je stopil dva koraka naprej in rekel:

- Moj gospod, storil bom vse, kar hočeš od mene, in več kakor hočeš od mene.

V javnosti je zavladala tišina pričakovanja. V svojem življenju so vsi željno pričakovali takšnih trenutkov in nihče ni hotel prezreti niti najmanjše podrobnosti.

Frančišek se je rahlo priklonil in zaprosil za dovoljenje, da se umakne, in v trenutku je njegova majhna pojava izginila za zidovje škofove hiše, nekaj metrov proč od tam. Občutje negotovosti je preplavilo vse navzoče, vključno s škofom. Vsi so se spogledali, kakor da bi drug drugega spraševali.

Kakšno minuto potem je Frančišek prišel iz škofove hiše popolnoma gol, na sebi je imel samo kos žimnatega blaga, ki si ga je nadel namesto spokorniškega pasu.

Med prepadenostjo vseh navzočih si je med množico mirno utrl pot prav do sodišča in v svojih rokah previdno nesel zavoj oblačil. Napeta in tesnobna tišina je preplavila vse navzoče. Frančišek je potem stopil do Bernardoneja. Brez besed je rahločutno položil pred trgovčeve noge zavitek oblačil, na oblačila pa je položil še mošnjček z denarjem. Gol, kot je bil, se je obrnil k ljudem, njegov pogled je bil izgubljen v neskončnosti in začel je počasi govoriti.

Njegove besede so prihajale iz nekega drugega sveta. Tako je spregovoril:

- Prebivalci Assisija, prijatelji iz mladosti! O, da bi mogle biti moje besede z ognjem vžgane v vaš spomin. Na svetu ni besede, ki bi vsebovala tako veliko melodijo kakor beseda *oče*. Odkar je moj jezik začel čebljati in moje noge hoditi, sem to srečno besedo namenjal Petru Bernardoneju, ki je tukaj navzoč. Imenoval sem ga *oče* in ga poljubljal. On me je gledal in jaz sem gledal njega. Ljubil me je in jaz sem ga ljubil. Bojeval se je, da bi tudi jaz postal velik trgovec, kakor je on. Toda on, ki me je že od večnosti sanjal in ljubil, je postavil zid pred mojo kariero trgovca, in ko mi je zaprl pot, mi je rekel: »Pridi z mano.« In jaz sem se odločil, da grem z njim. Zdaj imam drugega Očeta. Tukaj, pri nogah Petra Bernardoneja, ostajajo dobrine, ki sem jih prejel od njega: oblačila, trgovina in tudi priimek. Od danes naprej ne bom nikogar več imenoval *moj oče*, razen tistega, ki je v nebesih. Gol sem prišel na ta svet in gol se bom vrnil v objem mojega Očeta.

Burkeži, ki so ga še pred nekaj trenutki imenovali norec, so zdaj jokali. Jokal je škof. Peter Bernardone ni vedel, kam naj usmeri pogled, saj se je bal, da se bo pustil prevzeti od ganjenosti. V tem edinstvenem in edinem prizoru zgodovine duš je bilo toliko preprostosti in iskrenosti, takšna moč prepričljivosti, ki je naredila velik vtis na množico. Frančišek je pritegnil pozornost mesta veliko bolj, kakor takrat, ko je bil imenovan za kralja mladih ali ko so o njem govorili, da je norec, ki bi ga bilo treba zvezati. Podvige, ki jih je hotel opraviti v Puglii, je začel uresničevati v svoji domovini. Slave, o kateri je sanjal v nekih drugih časih, je bil deležen zdaj, ko ga slava ni več zanimala. Mesto je bilo pri njegovih nogah. S svetim Janezom od Križa bi mogel ponoviti: »Ko sem to najmanj hotel, mi je bilo vse podeljeno.«

Peter Bernardone se je sklonil k tlom, prijel je oblačila in mošnjo, in ne da bi kogar koli pogledal, je izginil. Iz množice se je dvignilo mrmranje neodobravanja, in dolgo je trajalo. Peter

Bernardone je prišel domov, in njegovo dušo je prebadal meč, ki so ga sestavljala nasprotja: jeza, sram in očitek vesti. Nemogoče je namreč, ne glede na to, kako trd je bil, da se ga ne bi prijelo vsaj malo ganjenosti. Kaj vse bi dali, da bi vedeli, kakšen je bil odziv gospe Pike, ko je mogla prepoznati preroško dejanje svojega Frančiška! Nobenega dvoma ni, da tako kot vsi drugi tudi ona ni mogla zadrževati solz. Frančišek je gol šklepetal z zobmi od mraza, bil je namreč eden zadnjih zimskih dni. K njemu je naklonjeno stopil škof Gvido in ga ogrnil s svojim širokim plaščem. Gvido, ki mu frančiškovstvo toliko dolguje, Frančiška ni zadržal pri sebi, niti ga ni usmeril k duhovništvu ali v meniško življenje, kar je bilo v tistem času nekaj vsakdanjega. Imel je Božji dar, ki se imenuje modrost ali intuicija, da je razumel drugačno prihodnost tega izvirnega mladeniča. Namesto da bi mu svetoval in ga osebno usmeril, ga je pustil v Božjih rokah, da bi ga Gospod vodil po novih poteh.

Ko se je množica začela predajati različnim komentarjem, je škof naročil enemu od služabnikov, naj poišče oblačilo za Frančiška. Takoj se je vrnil, v roki je imel široko oblačilo, nekakšen plašč iz enega samega kosa in brez rokavov. Frančišek je prosil za glino in z njo je na plašč narisal križ. Potem ga je z veseljem oblekel. Nato je pokleknil k škofu pred noge. Ta ga je blagoslovil in Frančišek se je spet dvignil. Takoj sta se prisrčno objela in Frančišek je šel skozi bližnja vrata iz mesta in se izgubil na prvih obronkih Subasia.

Prvi odpovedi v srečanju z Gospodom sledi druga. Odpoved svetnemu, sledi tudi odpoved domu. Ni mogoče slediti Gospodu, če se ne odpoveš domu. Dom nas vedno veže na stare tire. Pot za Gospodom je vedno nova. Kako se osvobajaš doma?

IV. Dokončno Njegov

Golota, svoboda, veselje

Postal je najbolj svoboden človek na svetu. Nobena vez ga ni vezala. Ničesar ni mogel izgubiti, ker ni ničesar imel. Česa bi se mogel bati? Zakaj bi se vznemirjal? Mar ni vznemirjanje vojska, postavljena v bojni red v obrambo ogroženi lastnini? Kdor nima ničesar in si ničesar ne želi, kaj ga more vznemirjati? Frančišek ni imel ne oblačil ne hrane ne strehe nad glavo. Ni imel več ne očeta ne matere ne bratov ne ugleda ne spoštovanja v mestu ne prijateljev ne sosedov. In tu, na goli in prazni zemlji se rodi in raste cvetoče drevo svobode. Ker ni Asiški ubožec imel ničesar, ni mogel imeti načrtov ali jasnih predstav o svoji prihodnosti in tudi idealov ne. Bil je ubogi človek, ki ga je višja sila pognala na pot, po kateri ni še nihče hodil. Ni imel gotovosti o končnem rezultatu, niti ni poznal tveganj, ki so nanj čakala pri naslednjem razpotju. Ker ni imel teh gotovosti, tudi ni mogel vedeti, v kakšni obliki bo mogel biti Bogu zvest jutri. Njemu je zadoščalo biti zvest iz trenutka v trenutek.

Zadoščalo mu je stopiti na pot, korak za korakom, ne da bi vedel, kaj bi mogel biti naslednji korak, spati danes pod zvezdami s cvetico, simbolom zvestobe, v roki, ne da bi vedel, Tako je preživel vso noč. Ko so prve zarje oznanilo nov dan, je bilo kakor eksplozija. To je bil akord bolečine in ljubezni, ki je kakor nevihta vstopil v Frančiškove žile. Z nebes se je kakor žareč meteor spustil ljubljeni križani Jezus. Zrak se je napolnil z milino, Jezus je bil ogenj, energija, bolečina, veselje, ki je padalo na ubožca.

V tistem trenutku je Frančišek gledal proti vzhodu. Na prvi pogled se je prikazen zdela podobna serafinu s šestimi ognjenimi krili. Toda ko je prišla blizu, je Frančišek opazil, da se pod krili zarisuje podoba križanega človeka. Frančiška je prevzelo

zamaknjenje. To je bil strah, radost, občudovanje, neskončna bolečina, neizrekljivo veselje in nadčloveško trpljenje. Vse veselje sveta skupaj z vsem satovjem zemlje je padlo na Frančiška.

Čutil je, da je blizu smrti, skrajnemu robu življenja. Zdelo se mu je, da je sredi besne nevihte. Nenadoma se mu je tudi zazdelo, da je njegovo telo zadela strela. Izustil je strahovit krik, ker ga je zadela brezmejnja bolečina. Toda ubožec ni vedel, ali je bila bolečina ali užitek. Kmalu potem je začutil, kako je drug blisk z močjo ognja zadel njegovo telo.

To se je ponovilo petkrat zaporedoma. Frančišek je mislil, da je nastopila njegova zadnja ura, in je mislil, da je že upepeljen.

- Moj križani Jezus - je rekel - raztovori name brez prizanašanja vse bolečine. Se, Gospod, še, ker hočem končati vse bolečine ljudi in jih preoblikovati v Ljubezen.

Toda ni bilo potrebno. Vse se je že dovršilo. Frančišek je bil križan.

Ko se je že zazorilo, je videnje izginilo. Frančišku se je zdelo, da je nevihta mimo in da je vse spet normalno. Ob slabotni luči zarje je lahko potrdil, da so njegove roke, noge in stran zažgani, ranjeni, prebodeni in da iz teh ran močno krvavi. Rane so bile strahovito boleče.

Zbogom, gora la Verna

30. septembra leta 1224, po maši, je križani brat zbral brate in jim rekel:

- Bratje, Gospod s svojimi bosimi nogami vsa jutra hodi po tej gori in zrak je naseljen z zlatokrilimi angeli. To je sveta gora.

Predstojniki morajo v to bratstvo napotiti brate, ki bodo tako sveti kakor ta gora. Jaz se bom še danes umaknil z bratom Leonom in se ne bom več vrnil. Sem že blizu večnosti. Ostanite tukaj, bratje, toda hkrati vas bom odnesel s sabo. Ljubite se med seboj kakor mati ljubi svojega sinčka. Izkazujte čast in zvestobo naši gospe ubožnosti. Predvsem in še pred ubožnostjo večno častite sveto Ljubezen. Razglašam vas za viteze večne Ljubezni. Zbogom, brat Masej. Zbogom, brat Angel. Zbogom brata Silvester in Iluminat. Živite v miru. Zbogom vam vsem. Zbogom, gora la Verna. Zbogom, gora angelov. Zbogom, ljubljena gora. Zbogom, brat sokol. Bodi blagoslovljen zaradi svoje rahločutnosti. Zbogom, najvišja skala, nikoli več te ne bom videl.- V tvoje roke, Mati večne Besede, izročam te moje otroke, ki so tu navzoči.

»Neutolažljivo so jokali,« pravi kronika. »Tudi on se je oddaljil. Jokal je in odnesel s sabo naša srca.«

Gospod želi celega Frančiška. Ustvaril ga je za resnično slavo. Sedaj jo je prejel, ko je v vsem postal enak svojemu Gospodarju. Spreobrnjenje se je dopolnilo. In tvoje?